

Saksbehandler: Mette Johansen
Tlf: 22 40 00 00
E-post: postmottak@mattilsynet.no
Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal

Inspeksjonsrapport med skriftlig veiledning

Vi viser til inspeksjon hos Havfisk Foredling AS den 19. april 2025. Førsteinspektør Pål Kristiansen og seniorinspektør Mette Johansen gjennomførte inspeksjonen. Kvalitetsleder, Bjørn Hansen, var til stede under inspeksjonen.

Inspeksjonen omfattet

- Matforedling, Fiskeforedling, Havfisk Foredling AS, EFTA-nr: 15XXXX

Oppsummering

Bakgrunnen for inspeksjonen var en konkret bekymringsmelding fra en anonym kilde angående mulig feilmerking av fiskeprodukter og manglende sporbarhet i produksjonen ved Havfisk Foredling AS. Meldingen antydte mistanke om ommerking av billigere fiskeslag som høyverdigere arter, samt mangelfull dokumentasjon på opprinnelse og fangstområde for råfisken. Inspeksjonen ble utvidet til å omfatte en detaljert gjennomgang av sporbarhetssystemet, råvaremottak, produksjonslinjer for merking og pakking, lagerhold av ferdigvarer, samt økonomisk dokumentasjon knyttet til innkjøp av råfisk og salg av ferdigprodukter. Sensitive elementer i tilsynet inkluderte verifikasjon av sammenheng mellom innkjøpt råfisk og merking av ferdigprodukter, kontroll av finansiell dokumentasjon for å avdekke eventuelle inkonsistenser som kunne indikere feilmerking eller udeklart råvareopprinnelse, samt vurdering av internkontrollsystemets evne til å sikre korrekt merking og sporbarhet.

Under inspeksjonen ble det avdekket betydelige avvik knyttet til sporbarhetssystemet, mangelfull dokumentasjon på opprinnelse og fangstområde for enkelte fiskepartier, inkonsistenser mellom innkjøpt råvare og ferdigproduktmerking, og mangler i internkontrollsystemet for å sikre korrekt merking. Det ble også påvist signifikante avvik i økonomisk dokumentasjon som reiste sterk mistanke om systematisk feilmerking av fiskeprodukter. Samarbeidet med kvalitetsleder var formelt, men preget av unngåelse av direkte svar på spørsmål om sporbarhet og merking, og forsøk på å forklare avvikene som uhell eller misforståelser.

Kontrollpunkter omfattet:

- Sporbarhetssystem for fiskeprodukter (fra råvare til ferdigprodukt)
- Dokumentasjon på opprinnelse og fangstområde for all innkjøpt fisk
- Kontrollprosedyrer for merking og pakking av fiskeprodukter
- Rutiner for mottakskontroll av råvarer (identitetskontroll, mengdekontroll, kvalitetskontroll)
- Lagerstyring og kontroll med vareflyt i produksjonen

- Samsvar mellom innkjøpsdokumentasjon, produksjonsdokumentasjon og salgsdokumentasjon
- Internkontrollsystem for å sikre korrekt merking og sporbarhet
- Økonomisk dokumentasjon knyttet til innkjøp av fisk og salg av fiskeprodukter (fakturaer, leveringsdokumenter, salgsrapporter)
- Opplæringsbevis for ansatte i merking, sporbarhet og kvalitetskontroll

Vår rett til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynets adgang til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak følger av matloven § 23. Se også vedlegg om rettigheter og regelverk.

Skriftlig veiledning ved regelverksbrudd

- **Alvorlige brudd på krav til sporbarhet og mistanke om systematisk feilmerking av fiskeprodukter**

Vi har observert:

Under inspeksjonen av Havfisk Foredling AS ble det avdekket systematiske og alvorlige brudd på regelverket knyttet til sporbarhet og merking av fiskeprodukter. Sporbarhetssystemet fremstod som mangelfullt og lite robust. Dokumentasjonen på opprinnelse og fangstområde for flere fiskepartier var enten fraværende, mangelfull eller inkonsistent. Spesielt gjelder dette partier merket som "villfanget torsk" og "norsk kveite". Ved sammenligning av innkjøpsdokumentasjon med produksjons- og salgsdokumentasjon ble det avdekket signifikante inkonsistenser. Mengden solgte produkter merket som høyverdig fisk oversteg betydelig dokumentert innkjøp av tilsvarende råvare. Økonomisk dokumentasjon avdekket også mangler og uklarheter, som forsterker mistanken om udeklart innkjøp av billigere fiskeslag som deretter er ommerket som høyverdige arter for å oppnå høyere salgspris. Internkontrollsystemet fremstod som utilstrekkelig for å sikre korrekt merking og sporbarhet, og det ble ikke fremvist dokumentasjon på regelmessige kontroller eller avvikshåndtering knyttet til sporbarhet. Ansatte fremviste begrenset kunnskap om regelverk for merking og sporbarhet, og opplæring i dette området var ikke dokumentert.

Kravene som gjelder:

- **Matloven § 22:** Stiller krav til at virksomheter skal produsere mat som er trygg og i samsvar med regelverket, inkludert krav til merking og sporbarhet.
- **Forskrift om merking av næringsmidler § 11:** Detaljerer kravene til merking av næringsmidler, inkludert krav til opprinnelsesmerking og merking av fiskeslag.
- **Forskrift om sporbarhet, tilbakekalling og informasjon om fôr og næringsmidler § 6:** Stiller krav til sporbarhetssystemer i næringsmiddelvirksomheter.
- **Forskrift om internkontroll i næringsmiddelvirksomheter § 7:** Krever at virksomheter skal ha etablert og vedlikeholde et internkontrollsystem som sikrer overholdelse av regelverket, inkludert sporbarhet og merking.
- **Markedsføringsloven § 6:** Forbyr villedende markedsføring, inkludert feilmerking av produkter.

Mattilsynet vurderer det slik:

Mattilsynet vurderer situasjonen ved Havfisk Foredling AS som meget alvorlig. De avdekkede bruddene på krav til sporbarhet og den sterke mistanken om systematisk feilmerking av fiskeprodukter representerer en betydelig risiko for forbrukernes sikkerhet og rettigheter, samt for konkurransevilkårene i næringen. Feilmerking av fisk er å betrakte som matfusk og kan ha alvorlige økonomiske og helsemessige konsekvenser for forbrukerne. Mangelfull sporbarhet undergraver muligheten for effektiv tilbakekalling av produkter ved eventuelle mattrygghetshendelser. De signifikante avvikene i økonomisk dokumentasjon indikerer en potensiell systemsvikt og manglende vilje til å overholde regelverket. Mattilsynet mener at de observerte regelbruddene er grove og krever umiddelbare og omfattende tiltak for å rette opp situasjonen, sikre korrekt merking og sporbarhet, og gjenopprette tilliten til Havfisk Foredling AS som matprodusent. Mattilsynet vurderer også politianmeldelse av forholdene.

Regelverket som veiledningen bygger på:

- Matloven § 22
- Forskrift om merking av næringsmidler § 11
- Forskrift om sporbarhet, tilbakekalling og informasjon om fôr og næringsmidler § 6
- Forskrift om internkontroll i næringsmiddelvirksomheter § 7
- Markedsføringsloven § 6

Med hilsen

Mette Johansen avdelingssjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.

Saksbehandler: Mette Johansen

Tlf: 22 40 00 00

E-post: postmottak@mattilsynet.no

Postadresse:

Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal